

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens

nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk

E25.001574

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

Datum 1 juli 2025
Onderwerp Maatschappelijke weerbaarheid en
veerkracht

Geachte leden van de raad,

Door geopolitieke dreigingen is onze samenleving kwetsbaar voor verstoringen.¹ Denk aan mogelijke verstoring van de nutsvoorzieningen, zoals energie, water, telecom en gas. Het is geen kwestie van óf we maatschappij-ontwrichtende effecten gaan ervaren, maar wanneer. Dit maakt het noodzakelijk om de weerbaarheid van onze samenleving te vergroten.

Maatschappelijke weerbaarheid gaat over het vermogen van inwoners, organisaties en de overheid om deze verstoringen op te vangen, de impact ervan te beperken en zich er effectief tegen te beschermen. Een sterke voorbereiding draagt niet alleen bij aan crisisbeheersing, maar kan ook preventief werken door Nederland minder aantrekkelijk te maken als doelwit.² In deze brief informeren we u over de context en de opgaven van maatschappelijke weerbaarheid die regionaal en lokaal daaruit voortvloeien. Tegelijkertijd is er veel onduidelijkheid en onzekerheid over het vervolg, een boodschap die we u ook mee willen geven via deze brief.

Context en opgaven

De regie voor versterking van onze nationale veiligheid ligt bij de overheid. Vanuit het Rijk heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid (de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, NCTV) een coördinerende taak om de maatschappelijke weerbaarheid te versterken. Defensie concentreert zich op het versterken van de militaire paraatheid. In de Kamerbrief van 6 december 2024 hebben deze ministeries gedeeld wat een weerbare maatschappij inhoudt en welke opgave er ligt om deze te bereiken.³ Gemeenten en veiligheidsregio's spelen een cruciale rol om de kracht

¹ [Maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht - Nederlands Instituut Publieke Veiligheid](#)

² [Weerbaarheid | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#)

³ Ministerie van Justitie en Veiligheid en ministerie van Defensie, *Weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen*, 2024, Kamerstukken II 2024-25, 30821, nr. 249. Geraadpleegd via: <https://www.nctv.nl/documenten/brieven/2024/12/06/kamerbrief-weerbaarheid-tegen-militaire-en-hybride-dreigingen>

van inwoners en organisaties te verbinden aan de weerbaarheidsopgave. Via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Veiligheidsberaad wordt er aangestuurd op een gezamenlijke aanpak van veiligheidsregio's en gemeenten. Het Veiligheidsberaad heeft in december 2024 de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio onder meer gevraagd om te onderzoeken welk gezamenlijk basisniveau van weerbaarheid nodig is vanuit de veiligheidsregio's. Ook heeft het bestuur van de VNG aan de VNG de opdracht verleend om te onderzoeken of een gezamenlijk basisniveau van weerbaarheid wenselijk is en hoe de lokale weerbaarheid versterkt kan worden.

Bij langdurige crises is de overheid echter niet in staat om alles op te lossen. Daarom moet de samenleving – van inwoners tot bedrijven en overheden – zich bewuster worden van de dreiging en versneld stappen zetten om maatschappelijke ontwrichting aan te kunnen en hier veerkrachtig van te kunnen herstellen. Dit is een taak van ons allemaal.

Om de samenleving mee te nemen in de weerbaarheidsopgave, gaat het Rijk intensiever communiceren over de dreiging via de campagne Denk Vooruit.⁴ Het is belangrijk dat mensen op de hoogte zijn van de impact van de dreiging én van de noodzaak om zich voor te bereiden. De communicatie richt zich specifiek op de voorbereiding van langdurige uitval van belangrijke diensten zoals energie of telecom – ongeacht de dreiging. De informatie zal, naar verwachting in het najaar van 2025, ook huis-aan-huis worden verspreid. De (risico)communicatie vanuit de regio sluit hierop aan en vult – waar nodig – aan, passend bij de lokale context en op basis van het regionaal risicoprofiel.

Bestuurlijke opdracht

Om de gezamenlijke aanpak een impuls te geven heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) van 12 mei jl. een bestuurlijke opdracht verstrekt aan de coördinerend gemeentesecretaris en aan de VRGZ om een gezamenlijk programma Maatschappelijke Weerbaarheid te starten.

De VRGZ en de veertien deelnemende gemeenten willen, aansluitend op de landelijke bestuurlijke opdrachten, gezamenlijk verkennen wat nodig is om de weerbaarheid te vergroten. Dit richt zich op:

- Verkennen wat er nodig is om te komen tot een weerbaardere samenleving in de regio Gelderland-Zuid en hoe de veiligheidsregio en gemeenten samen met de (crisis)partners (zowel publiek als privaat) en de inwoners van de regio hieraan kunnen bijdragen.
- Verkennen wat er nodig is om als regionale en lokale overheid onze bedrijfscontinuïteit (het vermogen om belangrijke bedrijfsprocessen te blijven uitvoeren tijdens en na crises) te kunnen garanderen op basis van vastgesteld basisniveau en langdurige inzet.

In de kern betekent dit dat de komende periode gericht is op het duidelijker krijgen waar aanvullende inzet nodig is om onze weerbaarheid te vergroten en hoe we hier als veiligheidsregio en gemeenten, samen met onze partners en inwoners, invulling aan kunnen geven. Ook komt er een regionaal dekkend netwerk van noodsteunpunten.

⁴ NCTV. *Denk vooruit*. Geraadpleegd in april 2025 via: www.denkvooruit.nl

Noodsteunpunten zijn lokale informatie- en coördinatiepunten die ingericht worden tijdens grootschalige crises. Deze punten bieden naast informatie ook ondersteuning van basisbehoeften bij uitval van vitale voorzieningen. Denk hierbij aan het uitdelen van water of voedsel maar ook het beschikbaar stellen van warmte, stroom of EHBO.

Voor een nadere toelichting op de bestuurlijke opdracht verwijzen wij u naar de bijlage.

De VRGZ heeft inmiddels een programmamanager aangewezen die samen met een regionaal programmateam uitvoering geeft aan de bestuurlijke opdracht. Voor de financiering van de opstart van het programma stelt de VRGZ, in afwachting van een mogelijke aanvullende Rijksbijdrage, in 2025 een programmabudget beschikbaar, gefinancierd vanuit de bestemde reserve versterking crisisbeheersing BDUR (2023/2024).

Vervolg

Vanuit de gemeente Nijmegen wordt intensief gewerkt naar verbinding met bovengenoemde trajecten, partners en de taken die daarbij horen. Tevens werken we aan een goede samenwerking met onze inwoners, ondernemers en andere (maatschappelijke) platforms op dit thema. We verkennen momenteel hoe we lokaal invulling kunnen geven aan het onderwerp weerbaarheid. Daarbij maken we onderscheid tussen drie sporen:

1. Weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie
2. Samenwerking binnen de lokale driehoek
3. Weerbaarheid van de samenleving/ burgers

Spoor 1 – Weerbaarheid gemeentelijke organisatie

Er is een interne stuurgroep/ werkgroep ingericht die na de zomer voor het eerst bijeenkomt. Deze stuurgroep zal inventariseren of de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie versterkt dient te worden en zo ja hoe.

Spoor 2 – Samenwerking binnen de lokale driehoek

Om de samenwerking binnen de lokale driehoek te versterken in het licht van maatschappelijke weerbaarheid worden scenario's ontwikkeld waarin de rolverdeling tussen burgemeester, politie en OM wordt verkend bij crises als een cyberaanval of langdurige stroomuitval. Ook wordt de samenwerking met de crisisorganisatie, IRvN en interne afdelingen hierin meegenomen. Middels een oefendriehoek worden in de tweede helft van 2025 verschillende scenario's geoefend.

Spoor 3 – Weerbaarheid samenleving

De voorgestelde bestuurlijke opdracht van de VRGZ sluit aan bij het derde spoor, te weten een weerbare samenleving. Een verkenning wat nodig is voor een weerbare samenleving wordt samen met de VRGZ en de andere gemeenten binnen Gelderland-Zuid gedaan.

U wordt in het eerste kwartaal van 2026 nader geïnformeerd over de lokale invulling aan het thema weerbaarheid.

Tot slot

Zoals gezegd, weerbaarheid is een opgave voor de gehele samenleving. Het is nu tijd om te handelen en de handen uit de mouwen te steken. Aan u en ons om er samen met onze inwoners voor te zorgen dat we veilig en gezond kunnen blijven wonen, werken en recreëren in deze mooie gemeente, want samen beschermen we wat telt!

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester